

також здатність Української держави до захисту національних економічних інтересів від зовнішніх і внутрішніх загроз [2, с.203].

Складовими економічної безпеки держави є фінансова, енергетична, продовольча, аграрна, демографічна та інші види безпеки. Зазначені складові тісно пов'язані між собою та доповнюють одна одну. Наприклад, продовольча безпека неможлива при наявності потужного забезпечення державними фінансовими ресурсами, водночас фінансова безпека може бути забезпечена при достатній енергетичній безпеці.

Таким чином, в загальноприйнятому розумінні економічна безпека є безперервним процесом, який забезпечується державою, галуззю, підприємством різних форм власності, а також населенням. Необхідність управління економічною безпекою обумовлена потребою недопущення переростання чинників у загрозу безпеки, запобігання кризовим ситуаціям, гарантія стабільного рівня об'єкту безпеки, мінімізації можливих економічних збитків.

Перелік використаних джерел

1. Ляшенко О.М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: монографія. Київ: НІСД, 2015. 348 с.

2. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук ; за ред. Т. Г. Васильціва. Львів : Ліга-Прес, 2012. 386 с.

3. Jacob S. Hacker Economic Security at Risk / Jacob S. Hacker, Gregory A. Huber, Philipp Rehm, Mark Schlesinger, Rob Valletta. URL: <http://www.economicsecurityindex.org>

Юрій Гановський

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

ЕКОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Економічна безпека підприємства складною багатовекторною системою, яка визначається сукупністю впливу значної кількості екзо- та ендогенних чинників. Поряд з фінансовими, матеріальними, юридичними, інтелектуальними, інноваційними та іншими чинниками важливе місце належить екологічним основам економічної безпеки підприємства. В даному випадку їх варто

розглядати як з позиції екологічної шкоди від діяльності підприємства, так і з позиції наслідків для підприємства через недотримання екологічного законодавства чи галузевих або регіональних екологічних нормативів.

Зважаючи на тісний зв'язок екологічної діяльності з економічною безпекою підприємства автори виокремлюють категорію еколого-економічної безпеки. Підприємство з еколого-економічної точки зору розглядається як головний елемент еколого-економічної системи і відповідно – суб'єкт еколого-економічних відносин [1, с. 77]. Необхідність такого підходу пояснюється тим, що вирішення як економічних, так і екологічних проблем значною мірою визначається об'єктивними умовами, в яких функціонує підприємство, з урахуванням забезпечення його відповідним обладнанням, персоналом, фінансами і, загалом, ресурсів у всіх сферах. Управління підприємством як елемент еколого-економічної системи базується на збалансованому вирішенні екологічних та економічних проблем, пошуку оптимального балансу між забезпеченням екологічної безпеки та доцільністю промислових підприємств.

Одним з інструментів, що закладає основу для вирішення зазначених проблем є екомаркетинг.

Концепція екологічного маркетингу орієнтує виробників на задоволення екологічно орієнтованих потреб (існуючих та потенційних) і запитів споживачів, створення і стимулювання попиту на екологічні товари (вироби чи послуги) – економічно ефективні й екологічно безпечні у виробництві, споживанні та утилізації. Її дотримання дозволяє забезпечити підприємству еколого-економічну безпеку в довгостроковій перспективі [2, с. 338].

Еколого-економічна безпека підприємства повинна характеризуватися такими ознаками: захищеність життєво важливих інтересів підприємства від можливих загроз; надійністю; забезпеченням матеріальними ресурсами, збереженням та розвитком як економічного потенціалу підприємства, так і природного потенціалу екосистеми підприємства; забезпеченням такого стану, при якому ймовірність небажаних змін менша від критичної межі; здатністю економічної системи до стійкого збереження основних показників і параметрів функціонування без негативного впливу на НПС; здатністю забезпечувати розвиток, досягати поставлених цілей з урахуванням природоресурсних обмежень; спроможністю адекватно реагувати на стійкість до деструктивних змін зовнішнього, у тому числі природного середовища; здатністю зберігати внутрішню структурну цілісність; стійкістю в досягненні, реалізації стратегічних

цілей розвитку; ефективного використання всіх видів ресурсів, переходу на безвідходні технології та екологічно чисте виробництво; відсутністю значимих загроз для НПС, життєдіяльності людей, інших суб'єктів господарювання; спроможністю швидко усунути різноманітні загрози або пристосуватися до наявних умов, що можуть негативно позначитися на показниках діяльності; здатністю запобігати забрудненню довкілля за умови включення екологічних пріоритетів до цілей економічної діяльності підприємств; мінімізацією негативного впливу діяльності підприємства на довкілля без зменшення величини прибутку при дотриманні чинних екологічних норм у процесі виробництва [3, с. 82].

Отже, еколого-економічна безпека підприємства – це стан його захищеності від негативних впливів завдяки внутрішній стійкості, збереження самоідентичності й цілісності, гнучкості та адаптивності, що забезпечує спроможність до стабільного розвитку, реалізації поставлених цілей, досягнення бажаних результатів без нанесення шкоди оточенню, збереження природно-ресурсного й потенціалу довкілля.

Перелік використаних джерел

1. Ілляшенко О. В., Будрик О. І. Еколого-економічна безпека підприємства: теоретичні аспекти. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2017. Вип. 1. С. 72-82.

2. Прокопенко О. В., Школа В. Ю. Управління еколого-економічною безпекою підприємства на засадах екомаркетингу. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. №4. С. 337-346.

3. Черчик А. Наукові підходи до визначення сутності еколого-економічної безпеки підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. №2. С. 79-83